

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind unele măsuri pentru aprobarea *Programului Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale*

Ținând cont că prin Decizia Comisiei Europene nr.4680/07.07.2020 s-a aprobat modificarea Programului Operațional Infrastructură Mare, respectiv s-a aprobat modificarea axei prioritare 8 - Sisteme inteligente și sustenabile pentru energie și gaze naturale în vederea sprijinirii proiectelor de investiții care vizează creșterea nivelului de funcționalitate inteligentă a infrastructurii de distribuție de gaze naturale prin îmbunătățirea flexibilității, siguranței, eficienței în operare, precum și prin integrarea activităților de transport, distribuție și consum final;

Deoarece prin racordul la rețeaua de gaze naturale a populației și a consumatorilor non-casnici se urmărește creșterea standardelor de viață și de locuit a populației prin asigurarea unor condiții îmbunătățite de încălzire a locuințelor sau de preparare a hranei față de condițiile de locuire existente în prezent în care încălzirea locuințelor sau cele de preparare a hranei se realizează pe bază de lemne cu impact asupra emiterii unor cantități sporite de noxe și poluanți în contradicție cu politicile de mediu la nivelul Uniunii Europene;

Întrucât România are rezerve de gaze naturale dovedite de 100 miliarde metri cubi, cea mai mare parte a resurselor de gaze naturale ale României sunt situate în Transilvania, Moldova, Muntenia și Marea Neagră, cu aproximativ 75% din ele aflându-se în Transilvania, în special în județele Mureș și Sibiu. Cel mai mare câmp de gaze naturale din România se află la Deleni, descoperit în 1912 și se află între comuna Băgaciu și Județul Mureș cu rezerve dovedite de 85 miliarde metri cubi. Alte câmpuri de gaze naturale sunt cele de la Filitelnic (40 miliarde metri cubi), câmpul de la Roman-Secuieni (24 miliarde metri cubi), Voitinel (11,8 miliarde metri cubi), Ghercești (11 miliarde metri cubi) și Sărmășel (10 miliarde metri cubi), toate cu rezerve mai mari de 10 miliarde metri cubi. În prezent, România are a treia rezervă de gaze din Uniunea Europeană, imediat după Olanda și Marea Britanie;

Având în vedere că prin racordul populației la gazele naturale se urmărește pe de o parte asigurarea accesului populației la servicii îmbunătățite de încălzire a locuinței, asigurarea apei calde menajere dar și a serviciilor de preparare a hranei iar pe de altă parte reducerea impactului negativ asupra mediului prin reducerea emisiilor de noxe în atmosferă ca urmare a utilizării combustibilului solid (lemnului) la încălzirea locuințelor;

Deoarece prin racordul consumatorilor non-casnici, instituții publice și agenți economici la rețeaua de distribuție a gazelor naturale se va îmbunătăți calitatea

serviciilor publice prestate de alimentare cu energie termică sau de asigurare a apei calde menajere ori de utilizare a gazelor naturale în procesele de producție sau în activitatea curentă cu impact direct asupra competitivității agenților economici sau a calității serviciilor publice prestate de către instituțiile publice dar și asupra reducerii emisiilor de noxe în atmosferă ca urmare a utilizării combustibilului solid;

Întrucât perioada de implementare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii inteligente de distribuție a gazelor naturale sprijinite prin POIM 2014 - 2020 se încheie la data de 31.12.2023 iar pentru încadrarea în aceasta beneficiarii trebuie să organizeze procedurile de achiziție publică pentru selectarea executanților de lucrări și să asigure implementarea proiectelor într-o perioadă relativ scurtă de timp pentru a evita suportarea de costuri neeligibile de la bugetul de stat ca urmare nefinalizării proiectelor;

Deoarece elementele sus menționate vizează interesul public și strategic, sunt o prioritate a Programului de guvernare și constituie o situație de urgență și extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată, pentru a nu genera întârzieri în implementarea viitoarelor programe operaționale cu impact asupra gradului de absorbție a fondurilor externe nerambursabile alocate României, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență,

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,
Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art.1 (1) Se aprobă ”Programul Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale”, denumit în continuare program național, care are drept obiectiv general reducerea emisiilor de noxe în atmosferă ca urmare a utilizării combustibilului solid pentru asigurarea încălzirii clădirilor de locuit, a asigurării apei calde menajere dar și a preparării hranei, precum și îmbunătățirea calității serviciului public de alimentare cu energie termică dar și de utilizare a gazelor naturale în procesele de producție sau activitatea curentă de către consumatorii non-casnici;

(2) Programul Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale are de asemenea drept obiective specifice:

a) creșterea standardelor de viață și de locuit a consumatorilor casnici prin asigurarea unor servicii publice înaltă calitate;

b) asigurarea accesului la serviciul public de distribuție a gazelor naturale în mod transparent și nediscriminatoriu;

c) asigurarea unor servicii publice de calitate superioară pentru alimentarea cu energie termică destinate consumatorilor non-casnici;

d) asigurarea utilizării gazelor naturale în procesele de producție și activitatea curentă pentru creșterea competitivității consumatorilor non-casnici;

e) asigurarea unor servicii publice de alimentare cu energie termică de calitate superioară pentru unitățile de învățământ, unitățile medicale precum și alte categorii de instituții publice;

Art.2 Prin rețea inteligentă de distribuție a gazelor naturale în sensul prezentei ordonanțe de urgență se înțelege acea rețea de distribuție a gazelor naturale care asigură cel puțin una din următoarele funcționalități:

a) utilizarea instrumentelor inteligente în domeniul presiunii, debitelor, contorizării, inspecției interioare a conductelor, odorizare, protecție catodică,

reacții anticipative, trasabilitate;

b) tehnologii IT integrate care permit integrarea activităților participanților pe piața gazelor în procesele de transmitere, distribuție, stocarea și utilizarea gazelor prin participarea activă a utilizatorilor finali la creșterea eficienței rețelelor de gaz;

c) tehnologii care să asigure o fiabilitate sporită a aprovizionării cu gaze naturale, să asigure un acces continuu, sigur și rentabil la gaz și să ofere, de asemenea, capacități tehnice pentru a oferi clienților servicii noi care să optimizeze consumul de gaz.

Art.3 Pentru implementarea *”Programului Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale”* se desemnează Autoritatea de Management a Programului Operațional Infrastructură Mare sens în care va exercita toate funcțiile și atribuțiile prevăzute de Regulamentele Financiare ale Comisiei Europene precum și de legislația națională;

Art.4 (1) Valoarea apelului de proiecte aferent programului național, pentru perioada de programare 2014-2020 este egală cu valoarea în lei a unei alocări de 200 milioane euro, la cursul de schimb din data aprobării ghidului solicitantului pentru dezvoltarea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final.

(2) Valoarea contractelor de finanțare care se pot încheia în cadrul programului național este în limita valorii programului național prevăzut la alin.(1) la care se aplică mecanismul de supracontractare prevăzut de OUG 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014-2020 cu modificările și completările ulterioare.

(3) Valoarea programului național pentru perioada de programare 2021-2027 este de 800 mil euro echivalent în lei la cursul de schimb euro la data aprobării ghidului solicitantului pentru racordul populației și a consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale.

(4) Valoarea contractelor de finanțare care se pot încheia în cadrul programului național este în limita valorii programului național prevăzut la alin.(1) la care se aplică mecanismul de supracontractare care va fi prevăzut legislația națională în vigoare.

(5) Sursele de finanțare ale programului național o constituie fondurile externe nerambursabile în cadrul axei prioritare 8 Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale din cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare precum și cofinanțarea aferentă bugetului de stat potrivit Regulamentelor Financiare ale Comisiei Europene.

(6) Sursele de finanțare pentru cheltuielile aferente contractelor/deciziilor/ordinelor de finanțare pentru proiectele care nu pot fi incluse la finanțare prin mecanisme specifice prevăzute de Regulamentele Comisiei Europene pentru perioada 2021- 2027 rămân cheltuieli definitive ale bugetului de stat.

Art.5 (1) În cadrul *”Programului Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale”* se finanțează proiectele care vizează:

a) Înființarea rețelelor de distribuție inteligentă a gazelor naturale pentru racordul consumatorilor casnici și a consumatorilor non-casnici de tipul instituțiilor publice, agenților economici precum și a altor categorii de beneficiari non-casnici;

b) extinderea rețelelor de distribuție inteligentă a gazelor naturale pentru racordul consumatorilor casnici și a consumatorilor non-casnici de tipul instituțiilor publice, agenților economici precum și a altor categorii de beneficiari non-casnici cu condiția ca rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale să fie proprietatea publică a Unităților Administrativ Teritoriale denumită în continuare UAT și extinderea rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale să nu constituie obligația de a investi pentru operatorii rețelei de distribuție a gazelor naturale existente. Extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale poate să conțină în cadrul aceluiași proiect și activități de transformare a rețelei existente de distribuție a gazelor naturale în rețea inteligentă de distribuție a gazelor naturale cu condiția ca rețeaua existentă să fie proprietatea publică a UAT și după caz operatorul de distribuție existent să nu aibă prevăzută obligația de a realiza investiții similare în rețeaua existentă de distribuție a gazelor naturale;

c) transformarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale existente în rețele inteligente de distribuție a gazelor naturale pentru racordul consumatorilor casnici și a consumatorilor non-casnici de tipul instituțiilor publice, agenților economici precum și a altor categorii de beneficiari non-casnici cu condiția ca rețeaua existentă de distribuție a gazelor naturale să fie proprietatea publică a Unităților Administrativ Teritoriale și transformarea rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale să nu constituie obligația de a investi pentru operatorii rețelei de distribuție a gazelor naturale existente. Transformarea rețelei de distribuție a gazelor naturale existente în rețea de distribuție inteligentă poate să conțină în cadrul aceluiași proiect și activități eligibile de extindere a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale cu condiția ca rețeaua existentă să fie proprietatea publică a UAT și după caz operatorul de distribuție existent să nu aibă prevăzută obligația de a realiza investiții similare în rețeaua existentă de distribuție a gazelor naturale;

(2) În cadrul "*Programul Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale*" sunt eligibile următoarele categorii de beneficiari:

a) Unitățile Administrativ Teritoriale;

b) Parteneriate constituite din unități administrativ teritoriale cu condiția ca până la începerea etapei de operare a infrastructurii construite să se constituie în Asociații de Dezvoltare Intercomunitară. Unitățile Administrativ Teritoriale în parteneriat depun o singură cerere de finanțare și un proiect pentru care soluția tehnică precum și celelalte elemente ale proiectului sunt elaborate în mod unitar;

c) Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară cu condiția ca să fie depusă o singură cerere de finanțare și un proiect pentru care soluția tehnică precum și celelalte elemente ale proiectului sunt elaborate în mod unitar.

(3) Unitățile Administrativ Teritoriale, Unitățile Administrativ Teritoriale în parteneriat precum și Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară pot depune o singură cerere de finanțare a cărei valoare nu poate depăși valoarea eligibilă a proiectului astfel cum aceasta este stabilită prin Ghidul Solicitantului aprobat în condițiile legii.

(4) Autoritatea de Management a Programului Operațional Infrastructură Mare stabilește condițiile de eligibilitate pe care trebuie să le îndeplinească beneficiarii în conformitate cu prevederile Regulamentelor Financiare ale Comisiei Europene.

Art.6 (1) Pentru a fi eligibile în cadrul "*Programului Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale*" proiectele vor demonstra:

a) concordanța cu legislația europeană și națională aplicabilă;

b) respectarea regulilor de eligibilitate stabilite prin regulamentele europene și legislația națională, precum și regulile de eligibilitate specifice ale programului operațional din care urmează a fi asigurată finanțarea;

c) contribuția la atingerea obiectivelor specifice ale programului operațional;

d) concordanța cu indicatorii obiectivelor specifice ale programului operațional în care urmează să fie incluse la finanțare;

e) încadrarea în prioritățile de investiții ale programului operațional din care urmează a fi asigurată finanțarea;

f) deținerea acordurilor și avizele necesare, conform legislației în domeniul mediului, după caz;

g) respectarea legislației în domeniul ajutorului de stat.

(2) Cerințele specifice ce vizează asigurarea unui nivel adecvat de eficiență economică a proiectelor, respectiv încadrarea în costul de referință și numărul minim de gospodării racordate, se stabilesc și se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Fondurilor Europene.

(3) În cadrul unui proiect următoarele categorii de cheltuieli sunt eligibile dacă prin Regulamentele Comisiei Europene nu se prevede altfel:

a) cheltuieli de racordare la rețeaua de transport gaze naturale inclusiv stațiile de reglare măsurare (SRM) a presiunii;

b) cheltuieli cu viabilizare teren și sistematizare;

c) cheltuieli de conformare la cerințele de mediu;

d) cheltuieli de cercetare arheologică;

e) cheltuieli cu echipamente, utilaje și dotări independente necesare realizării de rețele de distribuție inteligentă a gazelor naturale;

f) cheltuieli cu investiția de bază pentru realizarea rețelei de distribuție a gazelor naturale inclusiv stații de reglare măsurare (SRM), de relocare utilități și/sau de refacere a drumurilor și căilor de pe traseul de distribuție a gazelor naturale;

g) cheltuieli cu componentele inteligente ale rețelei de distribuție precum: contoare inteligente, rețea de internet, dotări independente, echipamente IT, centru de comandă inclusiv dacă e cazul realizarea de construcții speciale și altele asemenea;

h) cheltuieli cu construcțiile speciale necesare realizării rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale;

i) cheltuieli cu îmbunătățiri ale rețelei de distribuție pentru a distribui gaze naturale împreună cu hidrogen pentru a asigura conformarea la cerințele de mediu;

k) cheltuieli cu bransarea consumatorilor casnici dacă bransamentele sunt amplasate pe teren proprietate publică a UAT;

(4) Terenurile pe care urmează a fi amplasate rețelele inteligente de distribuție a gazelor naturale trebuie să aibă constituit dreptul de acces potrivit legii în favoarea beneficiarului finanțării pentru a permite accesul la rețea în vederea realizării activităților de mentenanță și întreținere după caz pe toată durata existenței rețelelor sau după caz să constituie proprietate publică a UAT conform legii.

(5) Cheltuielile de racord pentru rețeaua de distribuție a gazelor naturale interioară pentru consumatorii casnici precum și cheltuielile cu bransamentele și rețeaua de distribuție a gazelor naturale interioară pentru consumatorii non-casnici de natura agenților economici și ONG-urilor precum și a altor consumatori non-casnici de natură similară sunt cheltuielile exclusivă a acestora;

(6) Cheltuielile de bransare a consumatorilor non-casnici din sectorul public sunt cheltuieli eligibile inclusiv cheltuielile cu rețeaua interioară de distribuție a

gazelor naturale precum și cheltuielile de aducere la starea inițială a clădirilor, utilităților aferente clădirilor și altele asemenea cu condiția ca acestea să fie aferente clădirilor proprietate publică;

(7) Autoritatea de Management din cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare poate stabili suplimentar și alte condiții de eligibilitate a proiectului și de selecție a proiectelor pentru a asigura îndeplinirea oricăror altor cerințe stabilite prin Regulamente ale Comisiei Europene;

(8) Perioada de asigurare a durabilității unui proiect este de cinci ani de zile după încheierea duratei de implementare a proiectelor potrivit Regulamentelor Financiare ale Comisiei Europene;

Art.7 (1) Durata *"Programului Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale"* pentru perioada de programare 2014-2020 este până la 31.12.2023.

(2) Durata *"Programului Național de racordare a populației și consumatorilor non-casnici la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale"* pentru perioada de programare 2021-2027 este până la 31.12.2029.

Art.8 (1) Rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale, extinderea rețelelor inteligente de distribuție a gazelor naturale, transformarea rețelelor de distribuție existente în rețele inteligente de distribuție a gazelor naturale sunt proprietatea publică a UAT-urilor.

(2) În termen de maxim 2 ani de zile de la data întocmirii procesului verbal de recepție la terminarea lucrării a obiectivului de investiție beneficiarul finanțării are obligația de a asigura operaționalizarea rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale inclusiv racordul consumatorilor la rețeaua inteligentă de distribuție a gazelor naturale.

(3) Operarea rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale se poate face cu respectarea prevederilor legale în vigoare, în condițiile obținerii licențelor de operare de la Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, în termen de doi ani de la data întocmirii procesului verbal prevăzut la alin.(2), prin una de următoarele modalități:

a) înființarea serviciului public propriu de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale de către UAT sau ADI cu condiția obținerii licenței de exploatare prevăzută de lege și respectării reglementărilor legale specifice în domeniu;

b) delegarea serviciului public de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale unui operator de servicii selectat prin procedură legală de selecție și încheierea unui contract de concesiune în condițiile legii.

Art.9 Autoritățile publice locale pot acorda sprijin financiar sub formă de subvenții consumatorilor casnici care se află în situație de precaritate materială și/sau financiară, pe bază de anchetă socială pentru următoarele categorii de costuri:

a) suportarea în cota parte a costului investiției, în procent de maxim 60%, necesar pentru realizarea rețelei interioare de racordare a consumatorului la rețeaua de distribuție a gazelor naturale;

b) suportarea tarifului de distribuție a gazelor naturale, în procent de maxim 60% pentru asigurarea consumului de gaze naturale necesar pentru încălzirea locuinței și asigurarea apei calde menajere pe perioada sezonului rece.

Art.10 În vederea asigurării sustenabilității proiectelor incluse la finanțare beneficiarii vor asigura pe perioada de durabilitate a proiectelor, cu respectarea prevederilor legale, alocări din bugetele locale pentru a evita eventualele

disfuncționalități în funcționarea serviciului public de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale. Declarația de angajament financiar pentru asigurarea funcționalității serviciului public de operare a rețelei inteligente de distribuție a gazelor naturale se aprobă în condițiile legii.

Art.11 Compania Națională de Investiții (CNI) poate participa la proiectele finanțate prin programul național în calitate de Unitate de Implementare a Proiectelor (UIP) în condițiile legii.

Art.12 (1) Personalul finanțat din fonduri publice, implicat în implementarea Programului Național, beneficiază de aceleași drepturi salariale cu ale personalului salarizat în cadrul proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile.

(2) Personalul din unitățile de implementare implicate în derularea Programului Național poate beneficia de drepturi salariale similare cu ale personalului salarizat în cadrul proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, în baza deciziei ordonatorului de credite.

**PRIM MINISTRU
LUDOVIC ORBAN**